

В. І. Макаренко, к. пед. н.

О. В. Макаренко, к. пед. н.

О. В. Сілкова, к. пед. н., доцент

*Українська медична стоматологічна академія
(м. Полтава, Україна)*

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ШЛЯХОМ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ

Найважливішим фактором змін, що відбуваються у суспільстві, виступає освіта, з іншого боку, глобалізація суспільства не минає й освіти. Характерними рисами глобалізації в освіті є прагнення країн світу до досягнення високої її якості та уніфікація знань. Провідною ідеєю Європейського освітнього простору є ідея «трикутника знань», яка полягає в максимально тісному зв'язку освіти, дослідної діяльності та технологічних інновацій. Таким чином, освіта стає ключовою детермінантою економічних результатів та потенціалу країн світу [1; 3].

Стрімкий розвиток глобалізації є серйозним викликом для сучасних ЗВО, оскільки виникає жорстка конкуренція на ринку освітніх послуг. Задля того, щоб залишатися конкурентоздатними, а також гідно представляти країну в світовому освітньому просторі необхідна інтернаціоналізація вищої освіти, яка розвивається в напрямку встановлення комплексного міжнародного співробітництва і стає стратегічною метою не лише для ЗВО, а й для багатьох урядів і світового співтовариства в цілому. Серед стратегій інтернаціоналізації вищої освіти, які активно розвивають та застосовують країни світу можна виділити такі: узгодженого підходу; залучення кваліфікованої робочої сили; отримання доходу; розширення можливостей тощо [1].

Найвідомішою формою інтернаціоналізації вищої освіти є мобільність студентів, другою за значущістю – мобільність викладацького складу, на третьому місці – уніфікація програм навчання, і найвищою формою сьогодні виступає транснаціоналізація університетів та інститутів [3].

Найпоширенішими стратегічними напрями міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти є: формування, підтримка та просування позитивного іміджу університету в світовому освітньому просторі; експорт освітніх послуг / рекрутинг іноземних студентів; встановлення та розвиток партнерських зв'язків з університетами та науковими установами зарубіжних країн, підготовка двосторонніх договорів про співробітництво в сфері освіти, науки і культури; залучення зарубіжних грантів і стипендій; академічна мобільність; підвищення кваліфікації викладачів за кордоном; реалізація спільних освітніх програм із зарубіжними партнерами; збільшення кількості навчальних планів і дисциплін, що викладаються англійською мовою [2].

Нажаль інтернаціоналізація та міжнародне співробітництво не знайшли свого відображення в Національній стратегії розвитку освіти України на період

до 2021 року. Відповідно до проекту Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року, одним із напрямів реформ є інтеграція у світовий освітній і науковий простір, метою реалізації якої є «реальне входження національної системи вищої освіти в світовий освітній і науковий простір шляхом її інтернаціоналізації». Одним із запропонованих кроків є розробка і реалізація ЗВО комплексної стратегії інтернаціоналізації як напряму стратегічного розвитку. Рішення щодо розвитку вищої освіти в цьому напрямку зумовлено проблемами відсутності стратегії інтернаціоналізації та браку ресурсів для її реалізації.

Не дивлячись на те, що у Законі України «Про вищу освіту» відсутнє поняття інтернаціоналізації вищої освіти, серед принципів, на яких ґрунтується державна політика у цій сфері, називаються принципи «міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у Європейський простір вищої освіти».

У Статуті УМСА інтернаціоналізація згадується в контексті міжнародного співробітництва, кінцевою метою якого є перетворення Академії на інтернаціональний ЗВО. Міжнародне співробітництво включає в себе навчально-методичну, виховну, науково-інноваційну та організаційну діяльність.

Реалізація міжнародного співробітництва та використання зарубіжного досвіду включає в себе:

- проведення спільних наукових досліджень з пріоритетних питань медицини, співробітництво з міжнародними фондами й організаціями;
- підготовка, проведення і участь Академії в міжнародних наукових семінарах, симпозіумах тощо;
- відрядження за кордон науково-педагогічних та адміністративних працівників для стажування відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між Академією та іноземними партнерами;
- залучення науково-педагогічних працівників іноземних ЗВО до участі в науково-педагогічній роботі в Академії;
- направлення осіб, які навчаються в Академії, на навчання до закордонних ЗВО;
- сприяння розширенню академічної мобільності науково-педагогічних, адміністративних працівників та осіб, які навчаються;
- спільна робота вчених Академії та закордонних колег із написання підручників і монографій;
- моніторинг закордонного ринку освітніх послуг з метою розвитку системи підготовки фахівців для зарубіжних країн на компенсаційних засадах;
- аналіз, відбір, видання та розповсюдження кращих зразків зарубіжної наукової і навчальної літератури.

Виділено напрямки міжнародної діяльності УМСА:

- розширення міжвузівського співробітництва;

- проведення спільних клінічних досліджень;
- участь у міжнародних освітньо-наукових заходах;
- рекламна діяльність освітніх послуг академії щодо залучення нових студентів із числа іноземних громадян.

Відповідно до цього на даний час УМСА заключила 21 угоду з іноземними партнерами, постійно проводиться стажування науково-педагогічних працівників за кордоном. Також УМСА є членом провідних міжнародних організацій: Велика Хартія Університетів (Magna Charta Universitatum), Міжнародна асоціація університетів (International Association of Universities (IAU), Франція), Європейська асоціація університетів (European University Association (EUA), Бельгія), Міжнародна федерація асоціацій студентів-медиків (Данія). та інших. Активно розширюється міжвузівське співробітництво із закордонними ЗВО.

Також активно розвивається обмін викладачами та студентами, які беруть участь у різноманітних семінарах, програмах, серед яких «ASFUDS» та «Еразмус +».

УМСА зареєстрована у міжнародній базі даних компанії Dun & Bradstreet (D&B) й отримано індивідуальний номер DUNS – ідентифікатор юридичної особи. Отримано реєстраційний номер SAM для участі у проектах USAID (United States Agency for International Development). Реєстраційні номери DUNS та SAM дають змогу брати участь у конкурсах на отримання грантів на виконання наукових досліджень і розробок.

На нашу думку перевагами процесів глобалізації та інтернаціоналізації є підвищення якості освіти, розширення доступу до вищої освіти і наукових досліджень внаслідок активної академічної мобільності, підвищення кваліфікації викладачів і науковців шляхом встановлення зв'язків з міжнародними партнерами, підготовка фахівців з навичками кросскультурної комунікації, збільшення обсягів фінансування і диверсифікація його джерел. Але при цьому виникають наступні ризики: «відтік мізків», стирання національних рис, низька якість підготовки іноземних студентів, значна комерціалізація освіти, торгівля навчальними програмами, масовість вищої освіти.

НА НАШУ ДУМКУ Підвищенню конкурентоздатності та поглибленню інтернаціоналізації сприяє впровадження викладання профільних дисциплін англійською мовою у вітчизняних студентів та впровадження подвійних дипломів, що сприятиме підвищенню конкурентоздатності майбутніх фахівців. А це в свою чергу потребує підвищення рівня науково-викладацького складу та узгодженість та перегляд навчальних програм. Цьому сприятиме автономізація вузу Але з проблемами, які виникають на шляху інтернаціоналізації ЗВО не може вирішити самостійно без зміни законодавства та політики держави у сфері вищої освіти, що сприяло б їх автономізації та поліпшенню соціальної інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Булатова О.В. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти / О.В. Булатова // Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 18–19 квітня 2018 р. – Маріуполь : МДУ, 2018. – 646 с. – С 37–38.
2. Вербицька А. В. Проект національної стратегії інтернаціоналізації вищої освіти України: інтегрована модель / А. В. Вербицька // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2018. – № 10. – URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1328>.
3. Красовська О. Ю. Інтернаціоналізація вищої освіти в умовах глобалізації світового освітнього простору / О. Ю. Красовська // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. – 2011. – № 2. – С. 102–109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2011_2%2846%29__13.